

elindulások, kezdeményezések színhelye lesz! A Cserrey-család gyűjteményéből nagyiranótt Székely Múzeum még csak ezután éri el fénykorát!

Csereyné Zathureczky Emília emlékét azonban pillanatig sem szabad felednünk, különösen nekünk, asszonyoknak. Példája bizonyítja: mennyit tehet egy asszony, ha mélyen és okosan szereti családján és vidékén keresztül...
Sz. Weress Jolán

Népművelési kultúrest-sorozat a salgótarjáni bányatelepen

A salgótarjáni bányatelep népművelési tevékenységével előzetes közlemény alakjában már foglalkoztunk a *Magyar Lélek* 1941 márciusi számának 142. lapján. Az ott említett két előadás után a nehéz viszonyok okozta ismételt megszakítások ellenére is befejezést nyert a kitűzött sorozat, bár egész május 18-ig elhúzódott. A további előadásokat mind a bányakaszinó pompás dísztermében tartottuk meg. Szociális célkitűzésünknek megfelelően munkánkba bevontuk a bányai 145. sz. Sirály cserkészcsapatot, saját mozgófényképek bemutatásával és konferálásával, valamint egy nagyszerű szavallattal. Elsősorban azonban a munkásság közreműködésének megnyerésére törekedtünk, — abban a meggyőződésben, hogy a hallgatósággal egy szellemi színvonalon álló és vele közös kenyéren élő szereplő fogja a legnagyobb érdeklődést kelteni. Így is történt, mert a jól megválasztott munkásszereplő mindig a legsikerültebb műsorszámunk volt, értvén sikeren a tapsot és a közönség számát. Az erdélyi bevonulással egy előadásban és egy vetítéssel foglalkoztunk, melynek felvételeit két ott katonáskodó emberünk készítette, illetve konferálta. Minden egyes előadás telt ház előtt folyt le, sőt a zavartalan menet idején sokaknak még állóhely sem jutott. Helyi viszonylatban újszerű munkánk a város értelmisége, közönsége és a környező bányatelepek vezetői körében is nagy érdeklődést keltett. Ennek eredményeképpen 7 számból álló estet rendeztünk a Z. pálfalvai bányakaszinó nagy mozi-

termében, zsúfolt ház előtt. Az ott aratott siker eredményeként a bányatelep vezetősége elhatározta, hogy az 1941/42. idényben azonos elvek szerint kultúrest-sorozatot rendez. Evégből műsorra állítja a leventezenekart, megszervezi annak szalonzeneegyüttesét, a leventeegyesületet, leánykört, műkedvelőtársulatot és a népművelés szolgálatába állítja a filmet is. Előadókat a helyi vezetőkön kívül a Salgótarjáni Balassa Társaság fog kölcsönözni. Ilyen módon legalább 12, egyenkint 6—7 műsorszámból álló kultúrest és 3 nagyobb táncmulatság, 3 műkedvelő előadás és a hazafias ünnepek színvonala és sikere biztosítottnak látszik.

Kísérlet történt rendszerünk kiterjesztésére máshol is, ahol erre a megfelelő helyiség, szereplők, vezetők, egyesületek rendelkezésre állanak. Sajnos, azt kell látnunk, hogy az ott folyó népművelési munka vezetői ebben a minden hivatalos jelleget nélkülöző egyéni kezdeményezésben illetéktelen beavatkozást láttak saját hatáskörükbe és eddigi munkájukon változtatni nem kívántak. Kísérlet történt a Salgótarjáni iskolán kívüli népművelési bizottság közgyűlésének május hóban való összehívására, részben ugyanezen célból, részben azért, hogy az elhatározott munkaterv még az őszi idény kezdete előtt jóváhagyást nyerjen. Ez sem sikerült. Mindez arra mutat, hogy a magyar népművelés országos rendezése törvényhozási úton szükséges és időszerű.*

Zemplényi Imre

Népművelési előadóképző tanfolyamok

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium irányításával és anyagi támogatásával az idei nyáron is több törvényhatóságunk népművelési bizottsága rendezett népművelési előadókat képző tanfolyamot.

Budapest székesfőváros népművelési bizottsága ez évben is Balatonlellén tartotta tanfolyamait. A tanítók tanfolyamán 111 hallgató vett részt, köztük

több népművelési titkár, tanár, jegyző, lelkész és orvos is. A tanfolyamon megjelent Antalfia Antal dr., a VKM. népművelési főosztályának vezetője is és *A népművelés feladata, szervezete és eszközei* címen nagyhatású előadást tartott. A női tanfolyam 80 hallgatója tanítónőkből, kisebb részben egyesületi vezetőkből telt ki. Munkaterve nagyrésztben megegyezett a férfiak tanfolya-

* Az előadások tanulságos statisztikáját legközelebb hozzuk.

máéval, kiegészült azonban néhány, a népművelés szempontjából fontos női probléma megvilágításával. Mind a két tanfolyam hallgatósága egy-egy egésznapos kirándulást tett Tihanyba, illetőleg Badacsonyba s több műsoros estét rendezett.

Pest vármegye bizottsága három előadóképző tanfolyamot szervezett. A vármegyei közigazgatási tisztviselők és a tanítók tanfolyama Szentendre közelében a festői szépségű Dömör-kapunál folyt le, ahol a hallgatóság tábori sátrakban lakott, az előadásokat pedig a bazaltbánya munkásai számára épült kultúrház nagytermében tartották. Mind a két tanfolyamot 70—80-an hallgatták végig. Az elsőt jelen volt Antalfia Antal dr. min. tanácsos is, s tájékoztató és buzdító szavakat intézett a hallgatókhoz. A tanítónők számára Gödöllőn, a róm. kat. népiskola helyiségeiben tartották meg a tanfolyamot 63 bennlakó és 8 bejáró hallgató részvételével. A közigazgatási tisztviselők tanfolyamán mindvégig jelen volt Endre László dr., a vármegye alispánja. Meglátogatta a másik két tanfolyamot is, lelkes munkára buzdítva a hallgatóságot. A tanfolyami előadásokat náta-órák, filmbemutatók és kirándulások egészítették ki.

Somogy vármegye balatonföldvári tanfolyamát 78-an hallgatták végig, nagy részt tanítók és tanítónők, köztük 24 ungmegyei tanító és tanítónő. Nagy érdeklődéssel hallgatták valamennyien a tanulságos előadásokat, s az azokat követő eszmecserék során sok hozzáértéssel szölk a fölvetett kérdésekhez. Három műsoros est és a balatonlellei tanfolyamhallgatókkal együttesen megtett kirándulás egészítette ki a tanfolyam tevékenységét.

Zala vármegye ez évben is Keszthelyen tartotta ötnapos tanfolyamát. A vármegyei népiskolai oktatói — férfiak és nők —, továbbá lelkészei köréből, a szomszédos Somogyból, sőt néhányan távolabbi vármegyéből is, összesen 130-an voltak jelen a tanfolyamon. Brand Béla alispán nyitotta meg a tanfolyamot, majd pedig a megjelenésben akadályozott Antalfia Antal dr. ügyosztályfőnök nevében Novágh Gyula, a szfőv. népművelés vezetője üdvözölte a hallgatóságot s előadást tartott a népművelés célkitűzéseiről. A megnyitás estjén fővárosi művészek közreműködésével nagyszabású hangverseny tette kedvessé s egyben emlékezetessé Keszthely közönségére nézve is az idej

tanfolyamot. Egyik nap ismerkedési estét rendezett a hallgatóság rögtönzött, derűs műsorszámokkal.

Vas vármegye népművelési bizottsága Kőszegen, *Szabolcs vármegye* Nyíregyházán rendezett látogatott, jól sikerült előadóképző tanfolyamot.

Ezekről részletes beszámolót még nem kaptunk.

Többször rámutattunk már e tanfolyamok nagy jelentőségére, ezúttal csak a törvényhatóságok figyelmét hívjuk fel újból hasonló tanfolyamok szervezésére. A rájuk fordított költség bőségesen megtérül a vármegye belterjesebb s épp ezért az egész nemzet szempontjából is nagyértékű népművelési munkájában. (N. S.)

Időszerű hírek

A Népegészségügyi és Munkásvédelmi Szövetség a keresztény és nemzeti szempontból történt átszervezés után most tartotta első nagyszabású szociális előadássorozatát a gyönyörű balatonkenesei fővárosi üdüdőben. Az elhelyezés nehézségei miatt csupán 70 vezető üzemi szakember vehetett részt a tanfolyamon és élvezhette azt. A Szövetség a főváros legfőbb vezetőinek teljes erkölcsi támogatását élvezi, amit Morvay alpolgármester megnyitója és Karafiáth főpolgármester felszólalása is mutat. A székesfőváros, mint legszociálisabb munkaadó, a Szövetségben is ezt a magas színvonalat és szellemet képviseli. Társadalmi tevékenységének célja az időszerű törvényes rendezés megalapozása a köztvéleményben és a vidék megmozgatása a főváros szociális tevékenységének, terveinek, eszméinek és szakembereinek megismertetésével. Ezt a célt szolgálta a június 11—15 közti balatonkenesei értekezlet, erre készül a Szövetség szeptember elején Kolozsvárrat.

A K. O. E. Dunamenti Óvónők Körének ezidei tanulmányi napjai folyó évi június 8—11 között Veszprémben zajlottak le a teljes szakbeli, társadalmi és erkölcsi siker jegyében. Héjj Erzsébet elnök hívó szavára 130 világi és szerzetes óvónő gyűlt össze, köztük három székely óvónő is. A kiváló szervezés jeleként Veszprém város és vármegye legfőbb hivatali vezetői, a társadalmi egyesületek és a Zöld Kereszt kiküldöttei vettek részt az egyesület közgyűlésén. A tanulmányi napok előadói orvosok és pedagógusok voltak, kiterjedtek az időszerű népi zene és bábjáték fontos kérdéseire is. Gazdag társadalmi program